

Bilaga 1.

Myndighet
Havs- och vattenmyndigheten

Diarienummer 3663-2020

Förslag till ändringar av Havs- och vattenmyndighetens föreskrifter (HVMFS 2017:8) om fiskefartygs tillträde till hamnar samt (HVMFS 2018:17) om befälhavares skyldigheter att rapportera och anmäla yrkesmässigt fiske i havet.

A Allmänt

Beskrivning av problemet och vad man vill uppnå

Bakgrund

Den 30 november infördes inom EU nya bestämmelser i den så kallade Östersjöplanen¹. De nya bestämmelserna sänker bland annat gränsen för krav på förhandsanmälan av ankomst till hamn med fångst ombord av torsk från Östersjön från minst 300 kg till minst 250 kg, samt sänker tröskelvärdet för krav på landning av torsk från Östersjön i en särskilt utsedd hamn från 750 kg till 250 kg. Bestämmelserna trädde ikraft den 1 december 2020.

Vad HaV vill uppnå med föreslagna kontrollåtgärder

Syftet med föreslagna föreskriftsändringar är att:

- möjliggöra för de fysiska kontroller som en förhandsanmälan är avsedd att skapa förutsättningar för och tillmötesgå det ökade kravet på kontroll och övervakning som uttryckts i Östersjöplanen.
- harmonisera den nyligen EU-beslutade förhandsanmälningsregeln med befintliga regler i Sverige, samt
- utse hamnar där torskfångster på över 250 kg från Östersjön får landas.

Beskrivning av alternativa lösningar för det man vill uppnå och vilka effekterna blir om någon reglering inte kommer till stånd

Alternativa lösningar för utsedda hamnar

Tröskelvärdet har sänkts från 750 kg till 250 kg för utsedda hamnar enligt de krav som finns i Östersjöplanen. Ingen alternativ lösning har övervägts – om hamnar inte utses så råder oklart rättsläge om det kan tolkas in möjlighet att landa i de hamnar som är särskilt utsedda för landning av fångster över 750 kg torsk från Östersjön. Detta oklara rättsläge utgör risker både för kontrollverksamheten och för befälhavare som riskerar att göra sig skyldiga till överträdelse.

I remissförslaget har ytterligare en hamn lagts till, vilken är Möja i Värmdös kommun. Förslaget baseras på landningshistorik men även på hamnens placering gentemot redan

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/1139 av den 6 juli 2016 om upprättande av en flerårig plan för bestånden av torsk, sill/strömming och skarpsill i Östersjön och det fiske som nyttjar dessa bestånd, om ändring av rådets förordning (EG) nr 2187/2005 och om upphävande av rådets förordning (EG) nr 1098/2007.

utsedda hamnar. Ett alternativ hade varit att lägga till ytterligare hamnar där lossningar har konstaterats under 2016-2019. Detta är exempelvis Helsingborg och Hällevik, men eftersom dessa hamnar finns i närheten av redan utsedda hamnar bedömer HaV att det inte är nödvändigt. Nära Helsingborgs hamn ligger Råå och nära Hällevik finns Nogersund.

Alternativa lösningar gällande förhandsanmälningskrav på två timmar för torsk

Ett alternativ till förslaget om förhandsanmälan på två timmar för ankomst till hamn och landning med minst 250 kg torsk ombord från Östersjön är att endast kräva en timmes förhandsanmälan för samtliga landningar med minst 250 kg torsk. Detta skulle innebära en sänkning av nuvarande förhandsanmälningskrav på två timmar vid ankomst till hamn med minst 300 kg. Ur ett kontrollhänseende skulle den sänkningen avsevärt inverka på möjligheten till kontroll av dessa landningar. I de nya bestämmelserna i Östersjöplanen har dessutom en artikel tillkommit där det ställs särskilda krav på att medlemsstaterna ska förbättra övervakningen och kontrollen av torskfångster, vilket det nämnda alternativet kan anses gå emot. HaV bedömer därför att det inte är en lämplig åtgärd.

Ytterligare ett alternativ är att behålla reglerna så som de ser ut i nuläget gällande förhandsanmälan. Det vill säga att en förhandsanmälan på en timme gäller för de fartyg som är 8 meter eller längre och har en fångst på minst 250 kg torsk ombord, samt att samtliga fartyg, oavsett längd, och som har en fångst om minst 300 kg har en förhandsanmälnings tid på minst två timmar innan ankomst. Att bibehålla dessa förhandsanmälningskrav med olika tider baserat på dels längd och dels på två viktgränser nära varandra gör regelverket onödigt komplicerat för yrkesfiskare och kontrollmyndigheter.

HaV anser därför att en harmonisering av förhandsanmälningsstider enligt remissförslaget gör regelverket enhetligt, motverkar risk för missförstånd och säkerställer kontrollmöjligheterna.

Uppgifter om vilka som berörs av regleringen

Utsedda hamnar från minst 250 kg torsk

Enligt tillgänglig statistik baserat på loggboksrapportering har 20 st fartyg vid 85 st tillfällen landat fångster mellan 250 kg och 299 kg med torsk från Östersjön. Uppgifterna är från året 2020 som bedöms ha samma förutsättningar som kommer råda under 2021. Under 2019 var motsvarande siffror 12 st fartyg som landade fångster mellan 250 kg och 299 kg. Eftersom det finns mindre fartyg som rapporterar sin fångst per månad istället för landningstillfälle, så finns en risk att dessa vid något tillfälle har landat fångstmängder mellan 250 kg och 299 kg utan att det syns i statistiken. HaV bedömer att dessa tillfällen bör vara väldigt få.

Förhandsanmälningskrav på två timmar från 250 kg torsk

Samtliga fartyg som landar torskfångster mellan 250 kg och 299 kg, oavsett fartyglängd, berörs av förslaget om två timmars förhandsanmälningsstid. Enligt statistik är dessa 20 st under år 2020. Under 2019 var det 12 st fartyg som landade fångster mellan 250 kg och 299 kg. Som nämnts så finns inte fartyg som rapporterar i kustfiskejournal med i statistiken eftersom de inte rapporterar fångst per fiskeres, och därmed kan det finnas ytterligare enstaka fartyg som berörs av förhandsanmälningsregeln.

Uppgifter om vilka kostnadsmissiga och andra konsekvenser regleringen medför och en jämförelse av konsekvenserna för de övervägda regleringsalternativen

Konsekvenser av förhandsanmälningsskrav från 250 kg torsk

För de som berörs av den utökade förhandsanmälningstiden på två timmar och inte rapporterar i elektronisk loggbok innebär kravet fler samtal till myndigheten. Beroende på hur långt fartyget har till sin fiskeplats så kan förslaget innebära två samtal per fiskeres. Kostnaden beräknas inte öka, men åtgärden kräver en större planering från befälhavaren i samband med fisket.

Arbetsbördan kan öka något för FMC på HaV i form av fler samtal samt registrering av förhandsanmälda uppgifter. Förslaget kan också innebära något fler samtal gällande förfrågan om att få inkomma tidigare till hamn.

Förslaget ökar möjligheten till kontroll av alla fartyg med fångster om minst 250 kg torsk oavsett fartygslängd.

Det första alternativa förslaget om en timmes förhandsanmälan för samtliga fartyg med fångst om minst 250 kg torsk berör även fartyg som fångar över 300 kg torsk. Förslaget minskar möjligheten för landningskontrollen att hinna till landningsplatsen för kontroll och försämrar kontrollmöjligheterna avsevärt även i förhållande till de som landar över 300 kg. Detta alternativa förslag skulle inte innebära några ökade kostnader och något färre samtal bedöms inkomma till FMC, eftersom det närliggande fisket i mindre utsträckning behöver ringa flera gånger. Färre fiskare bedöms också behöva ändra sin förhandsanmälda tid.

Det andra alternativet, att inte införa några ändringar alls, innebär inte någon ökad kostnad och skulle möjligen innebära färre samtal till FMC jämfört med den föreslagna ändringen. En sådan lösning hade dock inneburit en stor risk för feltolkning av förhandsanmälningsskraven och risk för en lägre regelefterlevnad. Det skulle också innebära en risk att planerade kontroller inte kan genomföras i den utsträckning som behövs.

Konsekvenser av utsedda hamnar från 250 kg torsk

I förslaget utses ytterligare en hamn för landningar över 250 kg torsk. Konsekvensen av förslaget inte innehåller fler utsedda hamnar är att de fartyg som fångat över det satta tröskelvärdet behöver landa i en annan hamn än de tidigare gjort. Flera utsedda hamnar finns dock över hela kuststräckan och HaV bedömer att avstånden till en sådan är liten från flertalet icke utsedda hamnar. Dock kan det finnas ett mörkertal i statistiken på fångster mellan 250 kg till 299 kg, som beror av kustfiskejournalförande fartyg.

Konsekvenser av att utse fler hamnar än enligt förslaget hade inneburit att en större andel av hamnarna varit utsedda hamnar. För fisket hade det inneburit en något större valfrihet för landningar men ur ett kontrollhänseende en risk för en stor spridning av landningar.

Bedömning av om regleringen överensstämmer med eller går utöver de skyldigheter som följer av Sveriges anslutning till Europeiska unionen

HaV får genom nationella bestämmelser komplettera och skärpa kontrollbestämmelser i den gemensamma fiskeripolitiken enligt artikel 3.2 i kontrollförordningen². Föreskriftsändringen gällande förhandsanmälningstiden på två timmar för samtliga fartyg går utöver de skyldigheter som följer av EU:s bestämmelser - där endast en timme för fartyg över 8 meter

² Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006.

är gällande – men bedöms krävas för att Sverige ska kunna fullgöra sina skyldigheter enligt artikel 5 i kontrollförordningen och artikel 14a i Östersjöplanen. Föreskriftsändringen gällande utsedda hamnar överensstämmer med skyldigheter som följer av EU:s bestämmelser om att medlemsstaterna ska utse särskilda hamnar för landning av vissa fångster (artikel 43.4 i kontrollförordningen tillsammans med artikel 14.a i Östersjöplanen).

Bedömning av om särskilda hänsyn behöver tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande och om det finns behov av speciella informationsinsatser

Ingen särskild hänsyn behöver tas vad gäller tidpunkten för ikraftträdande eftersom föreskrifterna behöver harmoniseras med EU:s bestämmelser som redan är gällande. Föreskrifterna bör börja gälla så snart det är möjligt, med hänsyn tagen till att de som omfattas av föreskrifterna bör få minst två veckor på sig att sätta sig in i dessa nya bestämmelser efter det att de har beslutats.

Informationsinsatser behöver göras i samband med ikraftträdandet eftersom det såvitt avser förhandsanmälan är en skärpning som omfattar fler än tidigare. Information bör göras i samklang med informationsbrev som ska skickas postledes i samband med remissen med diarienummer 620-20. Information går också ut via utskickstjänsten Fiskenytt och uppdateringar av HaV:s hemsida.

B Företag

Med företag avses här en juridisk eller en fysisk person som bedriver näringsverksamhet, det vill säga försäljning av varor och/eller tjänster yrkesmässigt och självständigt. Att yrkesmässigt bedriva näringsverksamhet bör tolkas brett.

Markera med x

- (X) Regleringen bedöms inte få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför inte någon beskrivning av punkterna i avsnitt B.
- () Regleringen bedöms få effekter av betydelse för företags arbetsförutsättningar, konkurrensförmåga eller villkor i övrigt. Konsekvensutredningen innehåller därför en beskrivning av punkterna i avsnitt B.

Beskrivning av antalet företag som berörs, vilka branscher företagen är verksamma i samt storleken på företagen

Ca 20 st fiskefartyg uppskattas beröras av ändringarna. De företag som berörs av regleringen är små företag.

Beskrivning av vilken tidsåtgång regleringen kan föra med sig för företagen och vad regleringen innebär för företagens administrativa kostnader.

Tidsåtgången som föreslaget innebär bedöms vara liten. En ökning av tidsåtgången ligger i de ytterligare samtal vissa fiskare behöver göra till HaV samt ett möjligt ökat avstånd till landningshamn. De administrativa kostnaderna bedöms inte öka annat än marginellt.

Beskrivning av vilka andra kostnader den föreslagna regleringen medför för företagen och vilka förändringar i verksamheten som företagen kan behöva vidta till följd av den föreslagna regleringen

Förslaget kan innebära en något ökad kostnad i bränsle för de fartyg som behöver landa i en annan hamn än de tidigare gjort.
De fartyg som får fångster mellan 250 kg och 299 kg behöver förhandsanmäla sin ankomst samt säkerställa att landning sker i utsedd hamn.

Beskrivning av i vilken utsträckning regleringen kan komma att påverka konkurrensförhållandena för företagen

Samma regler gäller för samtliga fiskare och föreskriftsändringen bedöms därför inte påverka konkurrensförhållandena.

Beskrivning av hur regleringen i andra avseenden kan komma att påverka företagen

Regleringen kan påverka var landningarna över 250 kg torsk sker vilket kan innebära minskad mängd landad torsk i vissa hamnar.

Beskrivning av om särskilda hänsyn behöver tas till små företag vid reglernas utformning

Särskild hänsyn behöver inte tas till små företag i förhållande till andra företag, eftersom merparten av de berörda företagen sannolikt är små.

C Samråd

Beskrivning av ett eventuellt tidigt samråd

Åtgärderna bedöms som små och påverkan på fiskets bedrivande liten. Mot bakgrund av detta och då det är brådskande att landningshamnar utses, bedömer HaV att ett tidigt samråd inte är nödvändigt. Synpunkter rörande val av landningshamnar kan lämnas in under remissperioden.

D Kontaktperson

Ange vem som kan kontaktas vid eventuella frågor

För eventuella frågor kontakta:

Elin Hedman, tel 010 698 63 67, Enheten för fältkontroll öst

Elin.hedman@havochvatten.se